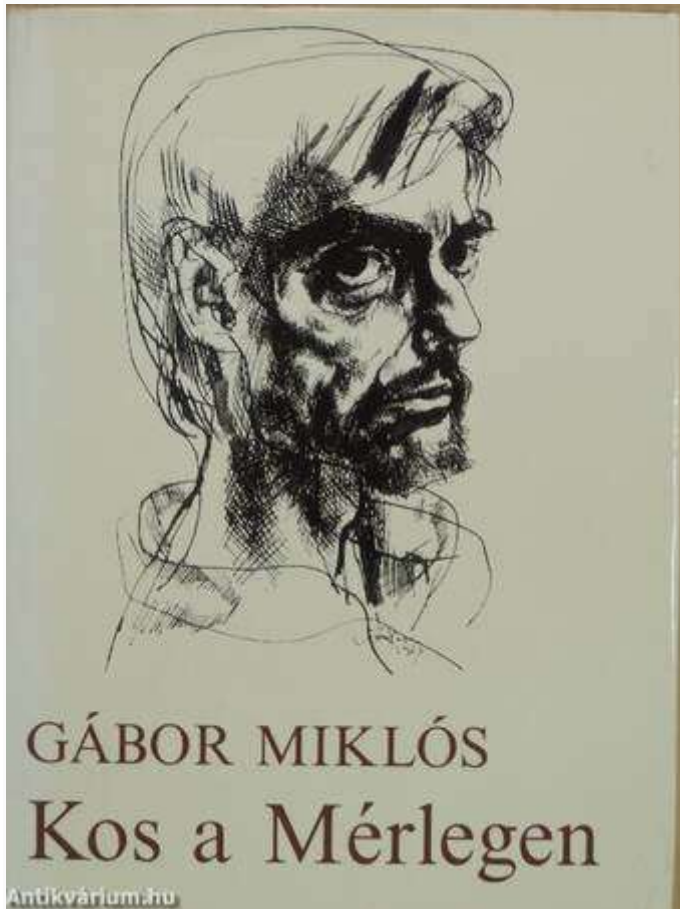


Kos a Mérlegen



SZERZŐ

Gábor Miklós

Budapest

Kiadó:	Szépirodalmi Könyvkiadó
Kiadás helye:	Budapest
Kiadás éve:	1990
Kötés típusa:	Fűzött kemény papírkötés
Oldalszám:	364 oldal
Sorozatszám:	
Kötetszám:	
Nyelv:	Magyar
Méret:	20 cm x 15 cm
ISBN:	963-15-4156-8
Megjegyzés:	Fekete-fehér fotókkal illusztrálva.

FÜLSZÖVEG

Gábor Miklóst nem kell bemutatnunk – egyik legjobb és talán legnépszerűbb, ragyogó intellektusú színművésznünk. Zseniális örökkamasz – mint ő is írja: valahogy mindig, minden szerepében kócos marad. Mintegy százötven szerepet játszott, több könyvet írt. Új kötete színházról, előadásokról, szerepértelmezésekről, társulatokról, és persze Gábor

Miklósról szól.

Vissza-visszatérő témája Shakespeare és a Shakespeare-szerepek. Mindenekelőtt a *Hamlet*. Ezerféleképpen elemzi, s a konklúzió, ahová eljutott, legalábbis evidensnek tűnik: *„Hamlet 'titka' nem a zseni, nem az idegbaj, hanem annak az embernek a titka, akibe szerelmesek vagyunk.”*

„Óriási állatkert ez a drámai oeuvre' – mondja tiszteletlen pontossággal Shakespeare színházi népéről. „Engem Shakespeare clownjai, ezek a rögszerűen nehéz, szinte a tragikum határán járó alakok Beckett és Ionesco alakjaira emlékeztetnek. Bemondásaikkal, monoton bohóctréfáikkal a fizikai és szellemi lét végső, földhözragadt nyomorát képviselik.”

És mégis: „Engem Shakespeare-ben az izgat, hogy lehet túljutni Becketten. Most örüljek, hogy sehogy?!” Brookék előadásai felkavarják, megrázzák és kétségbeejtik. *„Kegyetlen színház? Úgyes, sőt használható jelszó. De igénytelenül egyértelmű.”*

Az Oszlopos Simeon. Találkozás Sarkadival. Találkozás a lélek mélyével, a maga démonaival. *„Megértem, hogy Sarkadi megijedt a maga sötét röhögésétől. Ő is érezte, hogy az emberekre vigyázni kell. De szeretném megmondani szegénynek – könnyel és haraggal képtelen sorsa miatt –, hogy én a Simeon olvasása után úgy éreztem, megtisztultam.”*

Szerelmeslevél Bajor Gizikehez, aki mindvégig olyan kifinomultan élvezte a színpadi csókot. *„Mi pedig azokban az években elárultuk, el akartuk árulni Gizit... Könnyű ma már őszintén szeretni őt. Már nem él.”*

Szerep és színész. „Mint csigának a háza, nélküle mi marad? Egy darab alaktalan és visszataszító – bár talán szájalmas – meztelenség... a csiga azért csiga, hogy házat termeljen.”

Sikerek mellett kudarcok, talán bukás is... Vagy ellenkezőleg: új utak, tartományok meghódítása? *„A gondolatszabadság valóban gondolatszabadság, bármi eszembe juthat, és el is kell fogadnom minden ötlet kihívását. Hogy ne gondolja, az nem lehet. Nem félhetek a saját gondolataimtól.”*

„Kedves Jóska!” „Kedves Milós!” Távozás Vass Évával Pestről. A kecskeméti színház. Találkozás Ruszt Józseffel.

„Nyugtatókat szedek, de még így is nehezen alszom. Szüntelenül a Henriken jár az eszem, de ez nem jó.” A rendező naplója: a régi nagy szerepet, Füst Milán *Henrik király*-át rendezi a budai Várszínházban. Rengeteg munka, görcsös erőfeszítés után: siker, a nyugalom perce. *„Íme elkezdődik egy színház...”*

„Ezek az írások – írja Gábor Miklós könyve előszavában – csak magukért felelnek. Mondatonként.” Ezek a megrendítően őszinte írások – ígérjük az olvasónak – az olvasás és a színház! – nagyszerű szellemi kalandjával ajándékoznak meg. Egészében is, mondatonként is.

TARTALOM

Előszó	5
SHAKESPEARE ÉS A SZÍNHÁZI NÉPSÉG	
Shakespeare és a színház (1962)	11
A színházi költő	11
A szavak tere	16

A szerep	16
A beszédről	18
A mozgásról	21
Hősök és clownok	24
A fellebbezők	27
Az igazságtalan makacsok	28
A társadalom szervezői	30
A "szalmaszál" és a monotónia	32
Hamlet lelke, vallomás és szituáció. A fellebbezés	35
A rend	38
Két színpad. A metafora	41
"Modernség" és művészet. Hit a műben	44
Az "ember" és a konstruálás	47
A startvonal, a válasz	48
Bizonytalanságok egy bizonyosságról	51
Találkozás Brookékkel - és Brookkal	51
Sir Laurence és a vadember	58
A helyszínen	65
Utószó	68
Szerelmes levél B. G.-hez (Bevezető a Bajor Gizi levelesládája című kötethez)	70
A színház ártatlansága (1972. november 18. Brookék Szentivánéji-je)	80
Lehet, hogy így... (Rövid feljegyzés a Hamlet-ről)	84
Rossz társaságban (Jegyzetek 1968. decembertől 1969. márciusig, miközben a III. Richárd-dal foglalkoztam)	87
A MESTERSÉGRŐL	
Kedves Sztanyiszlavszkij! (1964-1968)	105
Verssel a pódiumon	149
A KÉTELYEK ÉVEIBŐL	
Társbérlet az oszlopon (Naplójegyzetek 1960, 1966-67)	155
Egy bukás előérzete (Trigorinról - 1971)	165

Notesz (melyben Alceste-ről és Molière-ről próbálók firkálni, de végül más dolgokról is szó esik)	169
"A furcsa pár" (Színész és rendező)	211
Gyerekes-öreges gondolatok, ünnep után (Egy meg nem jelent cikk a müncheni olimpiász záróünnepélyéről)	222
A monstrum dicsérete	224
"PEST" ÉS "VIDÉK" KÖZÖTT (LEVELEK, CIKKEK, FELJEGYZÉSEK)	
Gábor Miklós Ruszt Józsefnek	229
Ruszt József Gábor Miklósnak (Kecskemét, 1974. december 10.)	231
Gábor Miklós Ruszt Józsefnek (Budapest, 1974. december 14.)	236
Ruszt József Gábor Miklósnak (Kecskemét, 1974. december 19.)	246
Gábor Miklós Ruszt Józsefnek	248
Gábor Miklós Ruszt Józsefnek (Budapest, 1975. július 2.)	251
Ruszt József Gábor Miklósnak (Kecskemét, 1975. augusztus 12.)	254
Egyszerű lépés (Beszélgetés Antal Gáborral)	256
Ruszt József Gábor Miklósnak (Kecskemét, 1975. november 7.)	261
Gábor Miklós Ruszt Józsefnek	262
Hozzászólás Mihályi Gábor Hamletekre emlékezve című tanulmányához	263
Gábor Miklós Ruszt Józsefnek (Budapest, 1976. április 22.)	271
Ruszt József Gábor Miklósnak (Kecskemét, 1976. május 6.)	278
Zárójelben	281
Gábor Miklós Ruszt Józsefnek	289
Ruszt József Gábor Miklósnak (Kecskemét, 1976. július 12.)	294
Gábor Miklós Ruszt Józsefnek (Budapest, 1976. július 19.)	297
Ruszt József Gábor Miklósnak (Kecskemét, 1976. július 21.)	302

Canossa falain kívül és belül (1977. február-március)	306
Ruszt József Gábor Miklósnak (Kecskemét, 1977. június 10.)	316
?	
Tanulok	321
Füst Milán emlékezete	322
Egy kezdő rendező feljegyzéseiből (A IV. Henrik király a Várban 1979-ben)	325